

Sammenskrivning af det anmeldte det tekniske grundlag m.v. for livsforsikringsvirksomhed

I henhold til § 2, stk. 8, jf. § 2, stk. 9, i bekendtgørelse om anmeldelse af det tekniske grundlag m.v. for livsforsikringsvirksomhed skal livsforsikringsselskabet hvert år inden udgangen af juni indsende en sammenskrivning af selskabets samlede gældende anmeldte tekniske grundlag m.v. for livsforsikringsvirksomhed til Finanstilsynet. Det sammenskrevne tekniske grundlag m.v. for livsforsikringsvirksomhed skal inkludere alle anmeldelser af det tekniske grundlag m.v. for livsforsikringsvirksomhed, der i henhold til § 20, stk. 1, i lov om finansiel virksomhed er indsendt til Finanstilsynet inden udgangen af det foregående år. Det sammenskrevne tekniske grundlag m.v. for livsforsikringsvirksomhed må ikke indeholde tidligere anmeldte regler og satses, der ikke længere er gældende ved udgangen af det foregående år. Ved livsforsikringsselskaber forstås: livsforsikringsaktieselskaber, tværgående pensionskasser og filialer af udenlandske selskaber, der har tilladelse til at drive livsforsikringsvirksomhed efter § 11 i lov om finansiel virksomhed.

Brevdato
2. januar 2024
Livsforsikringsselskabets navn
AkademikerPension
Offentlig tilgængelighed
Det sammenskrevne samlede anmeldte tekniske grundlag m.v. for livsforsikringsvirksomhed er offentlig tilgængeligt, medmindre livsforsikringsselskabet hér angiver, at grundlaget m.v. indeholder dele, der i henhold til bekendtgørelsens § 5, stk. 2, ikke er offentlig tilgængelige, og tillige indsender et ekstra eksemplar af det sammenskrevne tekniske grundlag m.v. for livsforsikringsvirksomhed til Finanstilsynet, hvor disse dele er udeladt, jf. bekendtgørelsens § 2, stk. 9,
☐
Sammenskrevet gældende anmeldt teknisk grundlag m.v. for livsforsikringsvirksomhed
Livsforsikringsselskabet skal angive en sammenskrivning af det samlede anmeldte tekniske grundlag m.v. for livsforsikringsvirksomhed, jf. bekendtgørelsens § 2, stk. 8 og 9.
Vedlagt
Navn
Angivelse af navn
Steen Ragn
Dato og underskrift
Navn
Angivelse af navn
Dato og underskrift
Navn
Angivelse af navn

Dato og underskrift

Dette tekniske grundlag er fastsat af og kan ændres af bestyrelsen efter samråd med pensionskassens ansvarshavende aktuar. Grundlaget indeholder anmeldelser til og med 31.12.2023.

1. Tegningsgrundlag.....	1
2. Markedsværdigrundlag.....	3
3. Anvendte grundformer.....	6
4. Helbredsregler.....	7
5. Fripoliceberegning, genkøb samt overførelser.....	8
6. Garantier.....	9
7. Særlige bonushensættelser.....	10
8. Beregning og fordeling af realiseret resultat.....	10
9. Genforsikring.....	12
10. Konto- og bonusberegninger.....	12
Bilag 1: Bonusparametre gældende fra og med 1.01.2024.....	14
Bilag 2: Parametre til markedsværdiopgørelse fra og med 31.12.2023.....	15

Dette tekniske grundlag dækker alle pensionskassens forsikringer i klasse I og III. Pensionskassen har købt gruppeforsikringer for gruppe A-E i FG, hvor pensionskassen er grupperepræsentant, mens FG's ejere er forsikringsgivere.

Grundlaget følger G82-modellen jf. Beretning fra Forsikringstilsynet (nu Finanstilsynet) om tilsynets virksomhed i året 1982, afdeling II, side 2-51, med senere ændringer (Indholdet af disse beretninger er tillige gengivet i den røde mappe "G82"). Definitioner, notation og beregningsteknik fra disse grundlag er anvendt uændret, hvor intet andet er nævnt, og vil ikke være gengivet i dette tekniske grundlag.

1. Tegningsgrundlag

Gruppe A:

Grundlag: Unisex G19-grundlag med teknisk rente 4,25 % (lukket for indbetalinger)

Omfattet: Alle ordninger tegnet i perioden indtil 01.01.1993. Bonus efter 01.01.1993 for disse ordninger indgår i gruppe D.

Gruppe B:

Grundlag: Unisex G19-grundlag med teknisk rente 3,25 %, og en administrationsbelastning på 5 % af bidrag (lukket for indskud).

Omfattet: Alle ordninger tegnet i perioden 01.01.1993 - 30.06.1999. Bidragsstigninger og bonus efter 01.07.1999 for disse ordninger indgår i gruppe D, mens indskud indgår i gruppe F.

Gruppe C:

Grundlag: Unisex G19-grundlag med teknisk rente 1,50 %, og en administrationsbelastning på 5 % af bidrag (lukket for indskud).

Omfattet: Alle ordninger nytegnede i perioden 01.07.1999 – 31.12.2007. Bidragsstigninger og bonus efter 01.01.2008 for disse ordninger indgår i gruppe D, mens indskud indgår i gruppe F.

Gruppe D:

Grundlag: Unisex G19-grundlag med teknisk rente -0,75 % og en administrationsbelastning på 10% af bidrag (lukket for indskud).

Omfattet: Alle ordninger nytegnede i perioden 01.01.2008 – 31.12.2016 incl. ordninger fra gruppe A-C, som medlemmet 1.01.2009 - 31.12.2021 har valgt omtegnede til denne gruppe, mens indskud indgår i gruppe F.

Gruppe E:

Grundlag: Unisex G19-grundlag med teknisk rente 3,75 % for pensionister og medlemmer født før 1963 og 2,25 % for øvrige, og en administrationsbelastning på 4 % af bidrag og indskud.

Omfattet: Alle ordninger nytegnede i perioden 01.01.2017 – 30.06.2022 incl. ordninger fra gruppe A-D, som medlemmet 1.01.2009 - 30.06.2022 har valgt omtegnede til denne gruppe, mens indskud indgår i gruppe F.

Gruppe F:

Grundlag: Unisex G19-grundlag med teknisk rente 2,25 %, og en administrationsbelastning på 4 % af bidrag og indskud.

Omfattet: Alle ordninger nytegnede fra og med 01.07.2022 incl. ordninger fra gruppe A-E, som medlemmet 01.07.2022 eller senere har valgt omtegnede til en nytegnede ordning. Alle indskud fra og med 1. juli 2022 placeres i gruppe F.

For grupperne B-E gælder, at såfremt pensionsdækningen bliver hvilende 01.07.2022 eller senere kan indbetalingen ikke genoptages til gruppen, men bliver i stedet tegnet i gruppe F.

G19-unisex

Dødelighed, individuel, G19

$$\mu_t(x) = a + 10^{b \cdot -10 + cx}$$

Invaliditet, GA82M

$$\mu^{ai}(x) = 0,00040 + 10^{4,54 \cdot -10 + 0,060x}$$

for 1/1 ved 1/2 tae:

$$\mu^{ai}(x) = 0,00044 + 10^{4,581393 \cdot -10 + 0,060x}$$

Dødelighed, forsørget, G19

$$\mu_t(y) = \mu_t(x)$$

Gifteintensitet

$$\gamma(x) = 0,21 \times 10^{\frac{(x-24)^2}{25(x-15)}} \text{ for } x > 15 \text{ og } 0 \text{ ellers}$$

Skilsmisseintensitet

$$\sigma(x) = 0,016 \times 10^{\frac{(x-15)^2}{1800}} \text{ for } x > 15 \text{ og } 0 \text{ ellers}$$

Middelværdi i ϕ

$$\lambda(x) = 0,765x + 6$$

Spredning i ϕ

$$s(x) = \left(0,21 - \frac{1}{x-10}\right)x$$

Børneintensitet (grp. A-C)

$$c(x) = 0,13 \times 10^{\frac{(x-24)^2}{7(x-12)}} \text{ for } x > 13$$

Børneintensitet (grp. D-F)

$$c(x) = 0,16 \times 10^{\frac{(x-31)^2}{6,5(x-15)}} \text{ for } x > 15$$

Halv invaliditet (1/2 ved 1/2)

$$\mu^{ai,1/2}(x) = 20\% \mu^{ai,2/3}(x)$$

Waisenfaktor

5 %

Ugiftesandsynlighed

17,5 %

Hvor

Dødelighed	a	B	c	Årgang
$\mu_{1944}(x)$	0	4,6000	0,0490	-1944
$\mu_{1945}(x)$	0	3,8811	0,0569	1945-1949
$\mu_{1950}(x)$	0	3,9410	0,0558	1950-1954
$\mu_{1955}(x)$	0	4,0817	0,0538	1955-1959
$\mu_{1960}(x)$	0	4,1859	0,0522	1960-1964
$\mu_{1965}(x)$	0	4,2463	0,0511	1965-1969
$\mu_{1970}(x)$	0	4,2736	0,0504	1970-1974
$\mu_{1975}(x)$	0	4,2406	0,0504	1975-1979
$\mu_{1980}(x)$	0	4,1196	0,0515	1980-1984
$\mu_{1985}(x)$	0	4,0086	0,0525	1985-1989
$\mu_{1990}(x)$	0	3,8926	0,0536	1990-1994
$\mu_{1995}(x)$	0	3,7766	0,0547	1995-1999
$\mu_{2000}(x)$	0	3,6606	0,0558	2000-
$\mu^+(x)$	0	4,8643	0,0449	$x < 70$

1.2 Rente

Opførelsesrenten er identisk med den tekniske rente.

1.3 Administration

Omkostningsbelastningen for de enkelte grupper er anført i punkt 1.1. Overførelser i forbindelse med jobskifte (se afsnit 5) belastes ikke.

Pensionskassen har ikke særskilte etableringsomkostninger eller aftaler med tredjepart om provision eller lignende jf. bek. nr. 1097 af 7. november 2006 om betaling af visse omkostninger for livsforsikringsvirksomhed.

2. Markedsværdigrundlag

Pensionshensættelsen for klasse I til markedsværdi pr. medlemsordning opgøres efter nedenstående 7-tilstandsmodel, som er en udvidelse af G82's klassiske 3-tilstandsmodel (tilstand 1-3).

Lad til tidspunkt t :

$S_j(t)$ være antallet S i tilstand j , $j = \{A, I, D, G, F, R, N\}$

$P_{jk}(t-1, t)$ være overgangssandsynligheden P for tilstandsskift j til k i en tidsenhed

$S_{jk}(t-1, t)$ være antallet S , der skifter tilstand fra j til k i en tidsenhed

Modellen er begrænset til:

indeholder ikke direkte reaktivering, dvs. $P_{ia}() = P_{ri}() = 0$, men opdeler invalideovergangen i en varig tilstand og en midlertidig, hvor sidstnævnte beregnes ved at forudsætte vedbliven i tilstand A hhv. F

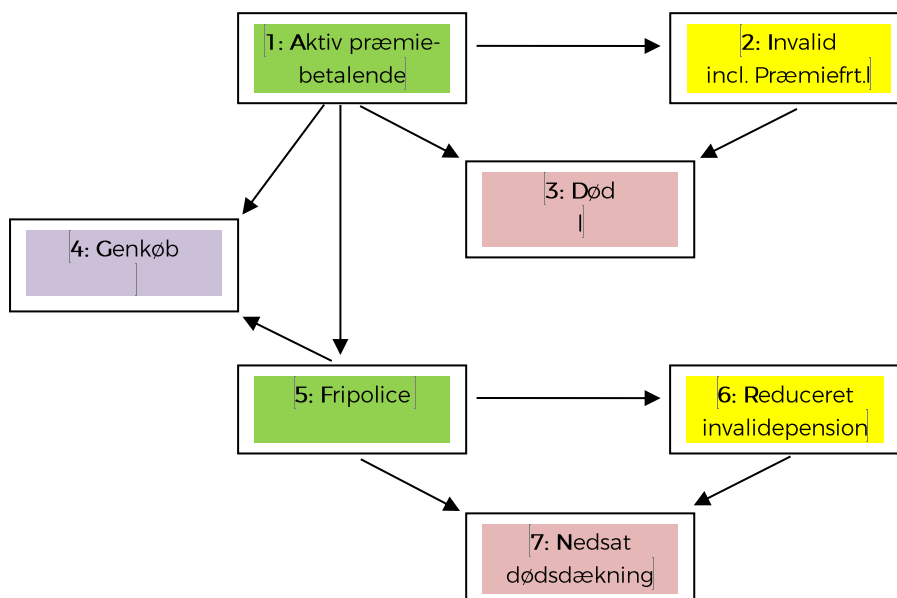
indeholder ikke overgang fra Fripolice til Aktiv, dvs. $P_{fa}() = 0$.

tillader kun et tilstandsskift pr. tidsenhed.

én invalideintensitet for både aktive og fripolicer, dvs. $P_i() = P_{ai}() = P_{ri}()$

én genkøbsintensitet, dvs. $P_{ag}() = P_{fg}()$

én dødsintensitet, dvs. $P_d() = P_{ad}() = P_{id}() = P_{fn}() = P_{rn}()$

Ud fra modellen kan følgende hierarkiske beregninger udføres:

Tilstand 1	$S_A(t+1) = S_A(t) \times [1 - P_{ai}(t, t+1)] \times [1 - P_{ad}(t, t+1)] \times [1 - P_{ag}(t, t+1)] \times [1 - P_{ri}(t, t+1)]$
bevæg. 1	$S_{ad}(t, t+1) = S_A(t) \times P_{ad}(t, t+1)$
bevæg. 2	$S_{ai}(t, t+1) = S_A(t) \times P_{ai}(t, t+1) \times [1 - P_{ad}(t, t+1)]$
Tilstand 2	$S_I(t+1) = S_I(t) \times [1 - P_{id}(t, t+1)] + S_{ai}(t, t+1)$
bevæg. 3	$S_{id}(t, t+1) = S_I(t) \times P_{id}(t, t+1)$
Tilstand 3	$S_D(t+1) = S_D(t) + S_{ad}(t, t+1) + S_{id}(t, t+1)$
bevæg. 4	$S_{ag}(t, t+1) = S_A(t) \times P_{ag}(t, t+1) \times [1 - P_{ad}(t, t+1)] \times [1 - P_{ai}(t, t+1)]$
bevæg. 5	$S_{af}(t, t+1) = S_A(t) \times P_{af}(t, t+1) \times [1 - P_{ad}(t, t+1)] \times [1 - P_{ai}(t, t+1)] \times [1 - P_{ag}(t, t+1)]$
bevæg. 6	$S_{fg}(t, t+1) = S_F(t) \times P_{fg}(t, t+1) \times [1 - P_{fr}(t, t+1)] \times [1 - P_{fn}(t, t+1)]$
Tilstand 4	$S_G(t+1) = S_G(t) + S_{ag}(t, t+1) + S_{fg}(t, t+1)$
Tilstand 5	$S_F(t+1) = S_F(t) \times [1 - P_{fr}(t, t+1)] \times [1 - P_{fn}(t, t+1)] \times [1 - P_{fg}(t, t+1)] + S_{af}(t, t+1)$
bevæg. 7	$S_{fr}(t, t+1) = S_F(t) \times P_{fr}(t, t+1) \times [1 - P_{fn}(t, t+1)]$

Tilstand 6	$S_R(t+1) = S_R(t) \times [1 - P_m(t, t+1)] + S_{fr}(t, t+1)$
bevæg. 8	$S_{in}(t, t+1) = S_F(t) \times P_m(t, t+1)$
bevæg. 9	$S_m(t, t+1) = S_R(t) \times P_m(t, t+1)$
Tilstand 7	$S_N(t+1) = S_N(t) + S_{in}(t, t+1) + S_m(t, t+1)$

med randbetingelserne $S_A(0) = 1$, $S_I(0) = S_D(0) = S_G(0) = S_F(0) = S_R(0) = S_N(0) = 0$ og der trivielt gælder $S_A(t) + S_I(t) + S_D(t) + S_G(t) + S_F(t) + S_R(t) + S_N(t) = 1$ for alle tidspunktet t .

Den midlertidige invaliditet er modelleret analogt med en overgangssandsynlighed $P_{ait}(t, t+1)$ - der dog ikke giver et tilstandsskift - ved at regne:

$$S_{ait}(t, t+1) = S_A(t) \times P_{ait}(t, t+1)$$

$$S_{fiit}(t, t+1) = S_F(t) \times P_{ait}(t, t+1)$$

Lad der for en x -årig med udløb $u = 125$, nettopræmie P , ydelse Y , opsparing V_x samt adm_p og adm_s det anmeldte omkostningsfradrag i præmierne hhv. stykbeløb jf. 2. ordens satserne for bonus være givet:

- Genkøbsværdier svarende til hensættelsen på tegningsgrundlaget $V_x = Y \times pas_x - P \times (1 - adm_i) \times akt_x$, hvor pas_x er det vægtede sumpassiv for ordningen, akt_x er aktivrenten samt adm_i er 1. ordens omkostningerne.
- fripolicerne $Y_x^f, Y_{x+1}^f, \dots, Y_u^f$ beregnet på tegningsgrundlaget: $Y_x^f = V_x / pas_x$ dvs. ved proportional nedskrivning af ydelserne.
- Lad adm_p og adm_s være det anmeldte omkostningsfradrag i præmierne hhv. stykbeløb jf. 2. ordens satserne for bonus, og lad fordelingen af 2. ordens stykbeløbet ske efter det i'te depots relative andel af det samlede depot på beregningstidspunktet: $w_i = V_{x,i} / \sum_{j=1..n} V_{x,j}$.

samt hjælpstørrelserne

- udbetalingsindikator $udb_x = 1$ for aktuelle og for eventuelle: $1 - \min[\max[u_{\alpha-x}; 0]; 1]$, hvor $u_{\alpha} = 67$ for medlemmer født før 1963 og 68 ellers, svarende til værdien 1, hvis der udbetales i tidsintervallet, 0 hvis der ikke udbetales, og en brøkdelt, såfremt der kun udbetales i en del af tidsintervallet.
- v^t som diskonteringen af ydelser fra tidspunkt t til opgørelsestidspunktet på den relevante rentekurve
- Parametre for bedste skøn over rentekurve, dødeligheden ($P_d = e^{-\int \mu(x,t) dx}$) invaliditet ($P_i = e^{-\int \mu_{ai}(x) dx}$), administration samt genkøbs- og fripolicesandsynligheder ($P_{og}(x)$ hhv $P_{of}(x)$) fremgår af bilag 2

Præmier P og ydelser Y antages at have modsat fortegn og der anvendes den mest simple integration (sum af midtpunkterne i etårige intervaller delt med 2).

Nutidsværdier

Nutidsværdierne af de relevante betalinger i de 7 tilstande hhv. ved de 9 overgange bliver i hovedtræk:

- $\sum_{t=x..u} v^t \times P \times (1 - adm_p) \times (1 - udb_t) \times [S_A(t) + S_A(t+1)]/2$ (= præmiebetaling i tilstand A)
- $\sum_{t=x..u} v^t \times -P \times (1 - adm_p) \times (1 - udb_t) \times S_{ait}(t) \times TT$ (= midlertidig præmiefritagelse i tilstand A udbetalt i TT år)
- $\sum_{t=x..u} v^t \times P \times adm_p \times (1 - udb_t) \times [S_A(t) + S_A(t+1)]/2$ (= præmiedel af adm.betaling i tilstand A)
- $\sum_{t=x..u} v^t \times Y \times (1 - udb_t) \times [S_I(t) + S_I(t+1)]/2$ (= invaliderente i tilstand I)
- $\sum_{t=x..u} v^t \times Y \times (1 - udb_t) \times S_{fiit}(t) \times TT$ (= midlertidig invaliderente i tilstand A udbetalt i TT år)
- $\sum_{t=x..u} v^t \times Y \times udb_t \times [S_A(t) + S_A(t+1) + S_I(t) + S_I(t+1)]/2$ (= opsat livrente i tilstand A og I)
- $\sum_{t=x..u} v^t \times (1 - udb_t) \times S^i\{Y\} \times [S_{ad}(t) + S_{ad}(t+1)] + S^i\{Y\} \times S_A(u)$ (= børnerente $S^i\{Y\}$ ved død, invaliditet og alderspensionering i alder u fra tilstand A)
- $\sum_{t=x..u} v^t \times [V_t + V_{t+1}]/2 \times S_{og}(t, t+1)$ (= genkøb ved overgang fra tilstand A til G)
- $\sum_{t=x..u} v^t \times Y_{R}(t) \times (1 - udb_t) \times [S_R(t) + S_R(t+1)]/2$ (= invaliderente i tilstand R)

- $\sum_{t=x,u} V^t \times Y^f_R(t) \times (1-udb_t) \times S_{fr}(t) \times TT$ (= midlertidig invaliderente i tilstand F udbetalt i TT år)
- $\sum_{t=x,u} V^t \times udb_t \times \{ Y^f_F(t) \times [S_F(t) + S_F(t+1)]/2 + Y^f_R(t) \times [S_R(t) + S_R(t+1)]/2 \}$ (= opsat livrente i tilstand F og R)
- $\sum_{t=x,u} V^t \times (1-udb_t) \times S^f\{Y^f_F(t)\} \times [S_{fr}(t) + S_{fr}(t+1)] + S^f\{Y^f_F(u')\} \times S_A(u')$ (= børnerente $S^f\{Y\}$ ved død, invaliditet og alderspensionering i alder u' fra tilstand F)
- $\sum_{t=x,u} V^t \times w_i \times adm_s \times [S_A(t) + S_A(t+1) + S_I(t) + S_I(t+1) + S_F(t) + S_F(t+1) + S_R(t) + S_R(t+1)]/2$ (= stykdel af adm.betaling i tilstand A, I, F og R)
- $\sum_{t=x,u} V^t \times [Y^f_R(t) \times pas_t + Y^f_R(t+1) \times pas_{t+1}]/2 \times S_{fg}(t, t+1)$ (= genkøb ved overgang fra tilstand F til G)
- $V^{u-x} \times Y \times [S_A(u') + S_I(u') + S_D(u')]$ (=sumudbetaling i alder u')

hvor de vægtede fripolice størrelser i tilstand F og R regnet rekursivt:

$$Y^f_F(t+1) = [Y^f_F(t) \times S_F(t) \times [1-P_{fr}(t,t+1)] \times [1-P_m(t,t+1)] \times [1-P_{fg}(t,t+1)] + S_{af}(t,t+1) \times Y^f_{t+1}] / S_F(t+1) \text{ (= fremskrivningen til tilstand } F \text{ jf. overgangstabellen med } Y^f_F(x) = Y^f_x)$$

$$Y^f_R(t+1) = [Y^f_R(t) \times S_R(t) \times [1-P_m(t,t+1)] + S_{fr}(t,t+1) \times Y^f_F(t+1)] / S_R(t+1) \text{ (= fremskrivningen til tilstand } R \text{ jf. overgangstabellen med } Y^f_R(x) = Y^f_x)$$

og der for kollektive dækninger er lavet følgende approksimationer:

- For ægtefælle og samleverpensioner erstattes integralet over de vægtede udbetalinger med en overlevelsereente med vægt bestemt på et 0%-grundlag til $h(x) = \int_{x-62}^{x+62} g'(x) a'(y) dy$, hvor g' hhv. a' er den relevante giftesandsynlighed og den relevante udbetalingsperiode (10-årig eller livsvarig)
- For børnerenter erstattes integralet over udbetalingerne som funktion af forældreintensiteten r år før med $h(x) = 1/10 S_{br}(x)$ i år 0 til 9 efter skadestidspunktet.

For de få policer, som er på andre grundlag end nytegningsgrundlaget og hvor der indregnes genkøb og fripoliceomskrivning, sker beregningerne på nytegningsgrundlaget efterfulgt af en rekalkibrering af udtrædelsesgodtgørelserne ved forholdet mellem det kendte depot og de beregnede genkøbsværdier. Dette har kun marginal indflydelse på resultaterne.

Bedste skøn over betalingsstrømmene (BEL) er således den tilbagediskonterede værdi af:

- betalingsstrømmene for ydelserne tillagt
- betalingsstrømmene for omkostningerne fradraget
- betalingsstrømmene for præmierne

hvor PAL-skatteeffekten indregnes ved at reduceres rentekurven med PAL-satsen.

BEL tillægges en risikomargen (RM), der opgøres efter Cost-of-Capital-metoden jf. artikel 37-39 i EU-forordning 2015-35, dvs. som 6% af den tilbagediskonterede værdi af de fremtidige SCR-krav $SCR(t)$ ved livsforsikrings- og operationelle risici opgjort til tid t som summen af:

$$SCR_{ife}(t) = (Corr_{ij} \times SCR_i(t) \times SCR_j(t))^{1/2} \text{ (jf. Forordningens artikel 136-143)}$$

$$SCR_{op}(t) = \max(4\% prm(t), 0, 45\% BEL(t)) \text{ (jf. Forordningens artikel 204)}$$

Ud fra betalingsstrømmene af BEL , præmierne PRM og omkostningerne OMK laves afløbsprofiler efter produkttegenskaberne med uændret tilbagediskontering, således at $SCR_{mortality}(t)$ og $SCR_{longevity}(t)$ beregnes efter $BEL(t)/BEL(0)$, $SCR_{disability}(t)$ og $SCR_{lapse}(t)$ beregnes efter $PRM(t)/PRM(0)$ og $SCR_{expenses}(t)$ beregnes efter $OMK(t)/OMK(0)$. De enkelte livsforsikringsrisici reduceres helt eller delvist med det opgjorte FDB.

Bonusdelen af hensættelserne (FDB, kun klasse I) opgøres på policeniveau som depotet fradraget BEL. Bonusdelen på hver enkelt police kan dog ikke være negativ.

Forventet fremtidigt overskud (FFO) udgør 0.

Pensionshensættelsen for klasse III til markedsværdi opgøres til værdien af de bagvedliggende aktiver.

I regnskabet tillægges de "garanterede ydelser" et estimat over den ikke-forfaldne del af IBNR- og RBNS-hensættelser.

IBNR-hensættelserne opgøres ved en gennemgang af de forrige års skadesmønstre, herunder specielt forholdet mellem skadestidspunktet og anmeldelsen. På basis af denne gennemgang afsættes gennemsnittet af de sidste tre års skadesbeløb for ikke-anmeldte indtrufne skader i et tidsrum svarende til det forventede tidsrum mellem statuspunktet og dagen, hvor estimatet opgøres.

RBNS-hensættelserne opgøres ved at gennemgå samtlige rapporterede skader på opgørelsestidspunktet, som ikke er afsluttede. Såfremt skadesanmeldelserne skønnes at medføre reservespring afsættes skaderne 100 %. RBNS-skaderne afsættes efter eksakt samme metode, som de ordinære skader i henhold til dette tekniske grundlag.

IBNR fradrages et IBNeR-estimat, der udgør $RS(w) \times r(w,x,u) \times \text{Andelmidl}(w) \times \text{Afløb}(w,x) \times [1-h(w.x.u)]$, hvor w er alder på skadestidspunkt, x , er alder på opgørelsestidspunkt ($x-w < 5$), u er udløbsalder på aktuel dækning, $RS(w)$ er reservespringet på skadestidspunktet, $r(w,x,u)$ er nedskrivning af risikosum til opgørelsestidspunkt under forudsætning om lineær afskrivning, dvs. $\text{tid}(x,u)$ i forhold til $\text{tid}(w,u)$, $\text{Andelmidl}(w)$ er andel af skader i alder w som er midlertidige, $\text{Afløb}(w,x)$ er andelen af midlertidige skader, som er afsluttet efter $x-w$ måneder og $h(w.x.u)$ er gns. restperiode for midlertidige skader efter $x-w$ måneder.

For medlemmer overgået fra den gamle pensionsordning til den fleksible pensionsordning er der i pensionsregulativet en overgangsordning. Ved alderspensionering er der en børnepension til 21 år, til alle medlemmets børn født før 1. januar 2008. Til dækning af denne forpligtelse er der afsat et samlet beløb på 85 mio. kr. pr. 1. januar 2009 som reduceres med en 1/21-del de næste 21 år.

3. Anvendte grundformer

Pensionskassen anvender kun følgende grundform ud over de i G82 nævnte (u er udløbsalderen, der er vedtaget folkepensionsalder hhv. prolongeret 1 år for aktive ældre end folkepensionsalder):

- $K_{281}(x,u)$ = reservesikret opsat livsvarig livrente
- $K_{287}(x,u,n)$ = reservesikret opsat arverente med udbetaling i højst n år
- $K_{451}(x,u)$ = aktivbetinget opsat livsvarig livrente
- $K_{830}(x)$ = valgfri kollektiv livsvarig ægtefællepension
- $K_{836}(x,m)$ = valgfri kollektiv livsbetinget ægtefællepension med udbetaling i højst m år
- $K_{985}(x,r,u)$ = valgfri kollektiv børnepension i r år ved forsørgers invaliditet inden alder u .
- $K_{989}(x,r,u)$ = valgfri kollektiv børnepension i r år ved forsørgers halve invaliditet inden alder u .
- $K_{860}(x,r)$ = valgfri kollektiv børnepension i r år ved forsørgers død

I kollektive ægtefælledækninger med maksimal udbetalingsperiode m ($=10$) sættes $S_{x+\theta}^d = g_{x+\theta} \cdot \bar{a}_{\eta_{x+\theta}; \overline{m}}$

I valgfrie kollektive ægtefælledækninger med ophørende til- og fravalg i alder z ($=60$) erstattes $g(x)$ med $g^*(x) = 1$ for $x < z$ hhv. $=g(x)/g(z)$ ellers.

I valgfrie kollektive børnerenter til barnets alder r erstattes $rS(x)$ med $rS'(x) = rS(x) \cdot \min[5; (1 - \exp[-\int_c(t) dt])^{-1}]$, integralet regnet fra $t = \max[1; x-r]$ til x .

I reservesikrede grundformer før udløbsalderen u diskonteres med grundlagsrenten i den resterende opsparingsperiode, dvs. $v^{u-x} K_{xxx}(u)$.

Supplerende invalideydelse, der udbetales under medlemmet ressourceforløb m.v., hvor der gælder 100% modregning, tariferes som $3,5 \times K_{315}(x,u)$. Aktuelle skader hensættes individuelt med $K_{215}(x,u)$ men indgår i den kollektive justering for IBNeR jf. afsnit 2.

Dækning ved visse kritiske sygdomme (KS) tariferes som $3,5 \times K_{315}(x,u)$. For dækningen til børn udgør prisen 20% heraf.

Den supplerende engangsydelse, jf. regulativet og PBL § 29a, beregnes som livs- og aktivbetinget sum, der kan opretholdes som livrente, hvis den ikke ønskes udbetalt. Den repræsenteres ved K_{451}

Kapitalværdien af bidraget, aktivet, beregnes enten ved simple annuiteter uden dødelighed eller almindelige livsbetingede annuiteter. Bidragsfritagelsesret ved 1/2 eller 2/3 invaliditet indregnes som selvstændige risikoforsikringer.

Alle passiver beregnes ved lineær interpolation ud fra tabeller i hele aldre. Passiverne og aktiverne beregnes, som om ydelser og bidrag forfaldt kontinuert.

For gruppeprodukter beregnes gruppeprisen for aldersgruppen $x, \dots, x+q$ med som $\sum_{i=0, \dots, q} n_{x+i} \cdot r_{p_{x+i}} / \sum_{i=0, \dots, q} n_{x+i}$, hvor n_{x+i} er antallet af $x+i$ årige og $r_{p_{x+i}}$ er risikopræmien for $x+i$ årige.

4. Helbredsregler

Ved optagelse/genoptagelse gælder følgende:

	Obligatorisk ordning	Frivillig ordning
Optagelse/genoptagelse	Passiv FØP	Individuel vurdering
Ændringer indenfor fire måneder fra velkomst. Dog længst til første ændring	Aktiv FØP 1	Individuel vurdering

Ved en obligatorisk ordning forstås, at medarbejderen skal have en pensionsordning i AkademikerPension, og ikke kan vælge det fra. For små obligatoriske firmaordninger op til fire personer gælder reglerne for frivillig ordning. Det er vedtaget at medlemmer der registreres med privat uden overenskomst som hovedregel behandles som obligatorisk ordning, hvis der er 5 eller flere bidragsbetalende hos arbejdsgiveren, medmindre det er tydeligt der er tale om en frivillig ordning.

En frivillig ordning er en ordning hvor medarbejderen kan vælge at placere ordningen hos AkademikerPension, men der ikke er krav herom. Det kunne være en frivillig aftale via arbejdsgiver, selvbetalere eller selvstændige. For obligatoriske firmaordninger op til fire personer gælder reglerne for frivillig ordning.

En passiv FØP er en erklæring, som oplyser medlemmet om, at medlemmet har de angivne risikodækninger, medmindre medlemmet er omfattet af et af spørgsmålene på erklæringen.

En aktiv FØP er en erklæring, hvor medlemmet aktivt skal svare. En aktiv FØP anvendes i forbindelse med gennemførelsen af medlemmets ønsker til ændringer, hvor pensionskassen allerede er i kontakt med medlemmet. Aktiv FØP anvendes i en basisudgave (FØP1) og en udvidet udgave (FØP2)

En individuel vurdering består primært af en egenerklæring udarbejdet af pensionskassen. Sekundært anvendes speciallægeerklæringer, journaler m.v. Pensionskassen kan anmode medlemmet om at få udarbejdet en speciallægeerklæring. Bedømmelsen af helbredsoplysninger følger Helbred og Forsikrings retningslinjer. Pensionskassen bedømmer helbredet som tilfredsstillende op til niveau D4/I4, for stigninger alene i dødsfaldsrisiko dog op til niveau D2 hvis invaliderisiko er over I4.

Efter optagelse/genoptagelse gælder følgende ved bidrags- og lønstigninger med afledte risikodækningsforhøjelser:

	Obligatorisk ordning	Frivillig ordning
Bidragsstigning (kun risiko for bidragsfritagelse stiger)	Krav om helbredsoplysninger (individuel vurdering) ved bidragsstigninger på mere end 5 % af lønnen	Krav om helbredsoplysninger (individuel vurdering) ved bidragsstigninger på mere end 5 % af lønnen i forhold til optagelsestidspunktet
Lønstigning (risikodækninger forøges)	Ikke krav om helbredsoplysninger	Krav om helbredsoplysninger (individuel vurdering) ved stigning af risikodækning

Efter optagelse/genoptagelse og hvor der er gået 4 måneder fra velkomst, gælder følgende ved valg, hvor risikoen stiger:

	Obligatorisk ordning	Frivillig ordning
Forhøjelser op til standard (hvis medlemmet tidligere har valgt mindre dækninger end standarden)	Aktiv FØP 2	Individuel vurdering
Forhøjelser over standarden	Individuel vurdering	Individuel vurdering

Ved en forhøjelse af børnedækning ved død eller invaliditet og/eller tilvalg af børnedækning ved død eller invaliditet ikke kræves helbredsoplysninger inden for en periode på 12 måneder fra barnet kunne have været berettiget (fødselstidspunkt, adoptionstidspunkt mv.).

Standarddækningen medlemmerne får i forhold til kritisk sygdom kræver ikke helbredsoplysninger (dog ikke individuelle ordninger hvor helbred kræves). Ønsker et medlem at forøge dækningen ved kritisk sygdom til mere end standarddækningen, så kræves der helbred.

De maksimale dækningsstørrelser ved død og invaliditet, som medlemmet kan få i pensionskassen på lempelige helbreds vilkår er

Dækning	Maksimum i procent	Absolut maksimum i kroner
Invalidepension	90 % af løn	900.000 kr.
Bidragfritagelse	30 % af løn	300.000 kr.
Dødsfaldssum	800 % af løn	8.000.000 kr.
Børnepension – død	Frikortgrænse x 2	(2021) 73.800 kr.
Børnepension – invaliditet	Frikortgrænse x 1	(2021) 36.900 kr.
Visse kritiske sygdomme	350.000 kr.	350.000 kr.

Medlemmer med meget høje lønninger og hvor absolut maksimum i kroner overstiges skal afgive individuelle helbredsoplysninger for den del der overstiger grænserne. Medlemmet kan alene få en dækning der overstiger absolut maksimum i kroner, hvis medlemmet kan afgive individuelle helbredsoplysninger, der er tilfredsstillende (risikoen må ikke overstige I2/D2).

Der er en absolut grænse for risikosum på 30 mio. kr.

5. Fripoliceberegning, genkøb samt overførelser

Ved bidragfri dækning har medlemmet ret til uændret risikodækning i op til 12 måneder, såfremt hensættelsen er tilstrækkelig. Under bidragfri dækning fremskrives hensættelsen månedsvis med fradrag af den nødvendige risikopræmie. Dækningen ophører senest i den måned, hvori ultimo-hensættelsen bliver negativ.

Ved ophør af bidragsbetaling og efter endt bidragfri dækning omregnes medlemskabet til hvilende (fripolice). Ved fripoliceomskrivning bortfalder forsikringsdækningerne dog bevares kollektive ægtefælledækninger ved fripoliceomskrivning efter tidligste pensionsalder.

For ordinære og ekstraordinære medlemmer af pensionsafdelingen beregnes udtrædelsesgodtgørelsen ud fra kontoreserven på udtrædelsesdagen. Herfra trækkes for de bonusberettigede forsikringer et genkøbsfradrag for forbrug af individuelt bonuspotentiale. Hvis der i et givet år har været et negativt resultat fra forsikringsbestanden som er blevet dækket af individuelt bonuspotentiale og som overstiger egenkapitalen vil der være et yderligere fradrag ved udtrædelse.

Frdraget udgør forbruget af bonuspotentiale reduceret med egenkapitalen i forhold til den samlede livsforsikringshensættelse før forbruget af bonuspotentiale nedrundet til nærmeste hele procent. Frdraget opgøres ved udgangen af hvert kvartal og gælder for udtrædelse det næste kvartal. Frdraget er indtil videre lig med 0 %.

Bidrag indbetalt efter 31.3.1993 fra en offentlig arbejdsgiver kan ikke hæves i utide, medmindre der er tale om emigration. Bidrag indbetalt efter 1.4.1995 som følge af en overenskomstansættelse mellem det offentlige og Dansk Magisterforening eller Dansk Psykolog Forening kan ikke hæves i utide, selv om der er tale om emigration. Udenlandske statsborgere, der bor uden for Danmark efter en periode med ansættelse efter en offentlig overenskomst, kan hæve de bidrag, der er indbetalt i forbindelse med den offentlige ansættelse, i utide.

Depoter for medlemmer der tager varigt ophold i udlandet, og depoter, der ikke overstiger pensionsbeskatningslovens beløbsgrænse for konvertering af løbende pensioner til en engangsudbetaling, kan udbetales kontant, medmindre dette strider mod overenskomst- eller aftalemæssige bestemmelser, der ligger til grund for indbetalingen af pensionsbidragene.

Hvis et medlem i forbindelse med systemkonverteringen pr. 1.01.2000, 31.12.2002 eller 01.01.2022 har fået tilført reserve, kan medlemmet ikke overføre eller udtræde for den eller de tilførte reserver. Ved en delvis overførsel/udtrædelse vil der blive modregnet en forholdsmæssig andel af den eller de tilførte reserver. Hvis medlemmet skifter ordning i pensionskassen, sidestilles dette med udtrædelse. Beløbene opskrives ikke med renter.

Pensionskassen har tilsluttet sig til *Aftale om overførsel af pensionsordninger mellem selskaber i forbindelse med en arbejdstagers overgang til anden ansættelse (obligatoriske og frivillige ordninger)* af 1. februar 1993 med senere ændringer samt *Aftale om pensionsoverførelse ved virksomhedsomdannelse m.v.* af 2. april 1998 med senere ændringer. Dette indebærer, at pensionskassen ikke tager administrationsandele eller –gebyr ved overførsler til eller fra pensionskassen i forbindelse med et medlems skift af pensionsleverandør ved overgang fra en obligatorisk ordning til en anden obligatorisk ordning eller fra en frivillig ordning til en anden frivillig ordning i forbindelse med jobskifte eller virksomhedsomdannelse fx spaltning, fusion, privatisering eller frasalg jf. definitionerne i førnævnte aftaler. Administrationsfriheden gælder i 36 måneder fra jobophøret i den afgivne ordning. For depoter under 46.000 kr. (i 2012) er der ingen tidsbegrænsning.

Der kræves ikke helbredsbedømmelse ved indskud i ovennævnte tilfælde, hvis helbredsbedømmelsen i det afgivne selskab mindst har været på samme niveau (dvs. helbredsattest eller -erklæring), som pensionskassens helbredsbedømmelse. Såfremt medlemmet er omfattet af karens i pensionskassen, vil medlemmets periode som fuldt erhvervsdygtig med uafbrudt bidragsbetaling i det afgivne selskab blive medregnet i pensionskassens karensperiode, hvis pensionskassen får overført ordningens fulde værdi.

Ved engangspensionering, overførsler eller udtrædelser følger de særlige bonushensættelser med jf. punkt 7 dog modregnes negativ ufordelt bonus heri.

Udtrædelser og overførelser kan fradrages et ekspeditionsgebyr. Gebyret fastsættes årligt af bestyrelsen og fremgår af bilag 1.

6. Garantier

Alle pensionskassens risikoforsikringer og opsparingerne i gruppe A-D er tegnet i koncessionsklasse I, mens opsparingerne i gruppe E-F er koncessionsklasse III.

For gruppe A-C gælder:

Ydelser baseret på bidrag, der hidrører fra tiden før 01.01.2008 giver anledning til faste tilsagn, som er ubetingede ydelsesgarantier.

For gruppe D gælder:

Ydelser - incl. ydelser for de medlemmer, som er omvalgt til den fleksible ordning fra og med januar 2009 - er betingede, hvilket betyder, at de skal nedsættes såfremt en eller flere af følgende forudsætninger opfyldes:

- Det realiserede afkast efter skat set over en 3-årig periode ligger under grundlagsrenten.
- Den konstaterede dødelighed eller invaliditetshyppighed i pensionskassen set over en 3-årig periode afviger til ugunst for pensionskassen set i forhold til grundlagets forudsætninger
- De konstaterede forhold vedrørende børn og ægtefæller set over en 3-årig periode afviger til ugunst for kassen set i forhold til grundlagets forudsætninger
- Grundlagsrenten overstiger nyinvesteringsafkastet efter skat af lange statsobligationer (10årige) målt som gennemsnit over 25 på hinanden følgende børsdage.

Ved en nedsættelse af ydelserne tages der udgangspunkt i ækvivalensprincippet, idet medlemmets hensættelse ikke kan nedsættes. Ændringen kan kun omfatte den eller de forudsætninger, der er bristet. Ændringen i grundlagets parametre svarer til de faktiske konstaterede afvigelser incl. en margen svarende til fastsættelsen af et betryggende nyttegningsgrundlag for betingede tilsagn. Ændringen anmeldes til Finanstilsynet, og alle berørte underrettes. Ændringen gennemføres herefter ved førstkommende årsskift. Ændringen vedr. nr. 4, nyinvesteringsafkastet, suspenderes dog i det tilfælde, at betingelse nr. 4 er udløst i løbet af et år, men ikke er opfyldt for kalenderårets sidste 25 børsdage.

Margenen for invaliditet og positive dødsrisici udgør 10% af intensiteten og for negative risici (longevity) anvendes et nyt grundlag svarende til 95% af seneste bedste skøn over bestandsdødeligheden tillagt en margen til forventede levetidsforbedringer opgjort efter Finanstilsynets seneste bedste skøn over forventede levetidsforbedringer. I margen for dødelighed indgår en underdødelighed i intervallerne 40-60, 60-80 og 80-100 år uanset om disse er signifikante eller ej i Finanstilsynets model. Margenen for tegningsrenten er en nedrundning til nærmeste kvarte procentsats.

De betingede grundlag skal dog til enhver tid opfylde kravene til et betryggende nyttegningsgrundlag. Ydelser, der hidrører fra bonus for 2008 og derefter, er betingede som angivet i bonusregulativet.

For gruppe E-F gælder:

Alle ydelser er ugaranterede. Som udgangspunkt for ydelserne anvendes en a conto udjævningsrente b fastsat årligt af bestyrelsen. Indtil pensionering har medlemmet en a conto rente g svarende til tegningsrenten i afsnit 1. Medlemmet kan på pensioneringstidspunktet vælge en anden a conto rente g inden for rammerne i pensionsbeskatningsloven. Forskellen mellem renteposterne beregnet med renterne b og g anvendes til regulering af ydelserne før indregning af udjævningskonti. Alle ydelser vil blive beregnet ved at udjævne afkastet over 10 år, dog højst ordningens restløbetid.

Hver måned regnes $i = 1, \dots, n (\leq 10)$ udjævningskonti $U_i(t) = [Rente(m) - Rente(b)] / n + U_i(t-1) \times (1+m)$, hvor m er markedsafkastet og $Rente()$ er renteposten af saldoen jf. afsnit 10. I den 12. måned reguleres ydelserne til $Y(t) = [Hensættelse(t) + U_1(t) + Bidrag \times aktiv(b,t)] / passiv(b,t)$ og udjævningskonti til: $U_i(t) = [Rente(m) - Rente(b)] / n + U_{i+1}(t-1) \times (1+m)$ for $i=1, \dots, 9$ og $U_{10}(t)=0$ og for $i=1$ med korrektionen $U_1(t) = U_1(t) + U_1(t-1) \times m$

7. Særlige bonushensættelser

De særlige bonushensættelser afsættes kollektivt og kan medregnes i pensionskassens basiskapital. De opbygges ved at benytte en del af overskuddet på policerne gennem en reduktion af bonus i klasse I og indlægges teknisk, som et tillæg til omkostningsbelastningen i klasse III. Bonushensættelserne er af type B, der opfylder betingelserne i Lov om Finansiell Virksomhed.

Alle dele af policernes overskud kan bidrage til opbygningen af de særlige bonushensættelser. Fordelingen og størrelsen af bidraget anmeldes til Finanstilsynet og kan løbende ændres. Fordelingen og størrelsen af bidraget kan variere for delbestande. Fra 1. januar 2009 udgør andelen af overskud, der afsættes i de særlige bonushensættelser 5,0 % af præmier og indskud for medlemmer på den fleksible ordning i klasse I og 2,0 % af præmier og indskud i klasse III.

Alle udbetalinger fra og med 1. januar 2009 forøges med et ugaranteret tillæg. Udgiften hertil fragår de særlige bonushensættelser. De ugaranterede tillæg kan løbende ændres også for pensioner under udbetaling, ved anmeldelse til Finanstilsynet.

Kontoen for særlige bonushensættelser (repræsenteret ved en procentsats), K_{sb} , opgøres: ved hvert indskud som $K_{sb,NY} = (V \times K_{sb} + I \times a_{sb}) / [V+I \times (1-a_{sb})]$, ved hver bidragsindbetaling som $K_{sb,NY} = (V \times K_{sb} + B \times a_{sb}) / [V+B \times (1-a_{sb})]$ samt ved justering af egenkapitalen regnes $K_{sb,NY} = K_{sb} \times F$

hvor	V	hensættelsen på tegningsgrundlaget
	I	nettoindskud eller –overførelse (efter amb)
	B	nettobidrag (efter amb)
	a_{sb}	andel af indbetalinger der tilgår særlige bonushensættelser
	F	faktor til justering af de særlige bonushensættelser med egenkapitalforrentningen

8. Beregning og fordeling af realiseret resultat

Beregningen af det realiserede resultat, fordelingen mellem egenkapitalforrentning og medlemmernes opsparring samt fordelingen mellem medlemmerne og de øvrige pensionsberettigede for de bonusberettigede grupper A-D sker efter det til enhver tid anmeldte bonusregulativ jf. den anmeldelsespligtige del heraf nedenfor. Bonussatserne fastsættes så der tilstræbes kostpriser for omkostninger og forsikringsrisici.

Medlemmer i gruppe E-F, dvs. på markedsrenteproduktet, får en rabat på omkostning og forsikringsrisici, så der tilstræbes kostpriser for omkostninger og forsikringsrisici. Kostpriserne opgøres for gruppe A-F samlet. Over- og underskud på omkostninger og forsikringsrisici i gruppe E-F tilfalder/dækkes af egenkapitalen og de særlige bonushensættelser.

Bonusregulativ for bonusberettigede forsikringer (gennemsnitsrenteordninger i gruppe A-D):

§ 1. Fordeling af overskuddet

Stk. 1. I henhold til pensionsregulativet beregnes og fordeles det realiserede resultat efter dette regulativ. Bestemmelserne i pensionskassens aftalegrundlag, herunder dette bonusregulativ, går forud for kontributionsbekendtgørelsens bestemmelser.

Stk. 2. Pensionskassens realiserede resultat opgøres efter kontributionsbekendtgørelsens bestemmelser før skat. For at sikre, at fordelingen sker efter kollektive og solidariske principper, opgøres der kun et samlet realiseret resultat, som dækker alle grundlagselementer for alle pensionsordninger.

Stk. 3. Egenkapitalen og særlige bonushensættelser tilskrives så vidt muligt et beløb svarende til at egenkapitalen og særlige bonushensættelser – før skat - er blevet forrentet med nøgletal 1 med risikotillæg fastsat af bestyrelsen. Tillægget deles mellem egenkapitalen og de særlige bonushensættelser i forhold til deres primoværdier. Dette beløb kan være såvel positivt som negativt. Tillægget nedsættes, hvis der ikke er plads til det i et positivt realiseret resultat.

Stk. 4. Resten af overskuddet tilfalder medlemmerne som forsikrede. Den andel af årets overskud, der skal tilskrives det enkelte medlem som bonus, fastsættes af pensionskassens bestyrelse efter samråd med aktuaren jf. §2.

Stk. 5. Det resterende overskud henlægges til kollektivt bonuspotentiale.

Stk. 6. Berettiget til at deltage i bonusfordelingen er ethvert medlem af pensionskassen samt øvrige pensionsmodtagere i gennemsnitsrenteordninger.

§2. Bonusgrupper

Stk. 1. Bonusberettigede opdeles i bonusgrupper, der kan afgrænses objektivt. Ved opdelingen skal der først og fremmest ske en ligestilling af de forskellige tegningsgrundlags elementer. Ubetingede ydelser søges ligestillet med betingede ydelser ved et fradrag i bonus, der svarer til en værdifastsættelse af ydelsesgarantierne.

Stk. 2. Bonusopdelingen og -fordelingen mellem disse grupper foretages forlods af bestyrelsen efter samråd med aktuaren og med anmeldelse til Finanstilsynet.

§3. Bonusfordeling og bonusbetingelser

Stk. 1. Den bonusberettigede tildes et beløb under hensyntagen til det overskud, som den bonusberettigede efter en kollektiv beregning forventes at frembringe ved gevinst på rente, risiko ved død, risiko ved invaliditet og administration.

Stk. 2. Bonus opgøres for en periode af en måned.

Stk. 3. Bestyrelsen fastsætter efter samråd med aktuaren og med anmeldelse til Finanstilsynet bonusparametre forud for hver bonusperiode. Bonusparametre for ikke-påbegyndte perioder kan ændres af bestyrelsen efter samråd med aktuaren og med anmeldelse til Finanstilsynet.

§4. Beregning af bonusbeløb

Stk. 1. Bonusbeløbet efter §3, stk. 1 beregnes som en sum af rente-, risiko- og administrationsbonus. Hvert element opgøres som forskellen mellem kontoelementerne beregnet med bonusparametrene og parametrene for tegningsgrundlaget. Summen fradrages præmier til bonusbetalte gruppeforsikringer.

Stk. 2. Såfremt bonusbeløbet opgjort efter stk. 1 bliver negativt, fremføres bonusbeløbet til modregning i senere positiv bonus. Saldoen forrentes med kontorenten efter skat. Bestyrelsen kan dog beslutte, at der ydes et kollektivt tilskud for en bonusperiode omfattende medlemmets gruppeforsikringspræmie, hvis medlemmets egen bonus er utilstrækkelig til at dække gruppeforsikringspræmien.

Stk. 3. Pensionister med valgt forhøjet startpension, er omregnet til et ugaranteret grundlag med højere grundlagsrente på pensioneringstidspunktet. For disse pensionister bliver negativ bonus tilskrevet forsikringen og de fremtidige ydelser nedsættes med værdien af den negative bonus. Bestyrelsen fastsætter hvert år, hvilke tillæg nye pensionister kan vælge efter samråd med aktuaren og med anmeldelse til Finanstilsynet.

Stk. 4. Pensionister med valgt pensionisttillæg og omregning 1. juli 2005 til en grundlagsrente på 4,25 % med reservetilførsel for at fastholde pensionerne, vil ikke få tilskrevet bonus før den manglende bonustilskrivning efter 1. juli 2005 mindst svarer til reservetilførslen.

Stk. 5. Studenterundervisere der kun har indbetalt til rate- og kapitalpension vil ved overgang til hovedordningen få nulstillet deres eventuelt negative bonussaldo.

§5. Anvendelse af bonus. (ej anmeldelsespligtigt)

§6. Ikrafttræden og ændringer

Stk. 1. Dette bonusregulativ træder i kraft 1. januar 2014 og gælder for bonus optjent fra og med januar 2014.

Stk. 2. Bonusregulativet kan ændres af bestyrelsen efter samråd med aktuaren og med anmeldelse til Finanstilsynet med virkning for bonus tildelt efter ændringstidspunktet.

9. Genforsikring

Pensionskassen holder alle risici for egen regning.

10. Konto- og bonusberegninger

Alle tarifieringer sker v.h.a. ækvivalensprincippet og hensættelserne på tegningsgrundlaget bestemmes prospektivt. For hvert medlemskab beregnes tilsvarende en retrospektiv hensættelse ved månedsvis fremregning, som summen af følgende elementer:

- Hensættelse primo måneden
- Indbetaling
- Udbetaling
- Administration
- Risikopræmie ved død
- Risikopræmie ved invaliditet
- Rente
- Reservespring
- Residual
- Rentebonus
- Merrente friholdt
- Risikobonus-død
- Risikobonus-invaliditet
- Administrationsbonus
- Gruppelivspræmie

Indbetalingerne er efter AM-bidrag men før administrationsfradrag. Alle bidrag har positivt fortegn.

Udbetalingerne er før skat og afgift, men genkøb er efter fradrag af administrationsgebyr. Alle udbetalinger har negativt fortegn.

Administrationsbeløbene beregnes som

- minus $post \times sats$ for indbetalingsposterne bidrag – herunder BFD-bidraget ved retrospektiv beregning under den bidragsfri periode-, regulering, indskud og overførsel, hvor satserne er gengivet i afsnit 1,
- 0 for indbetalingsposten joboverførsel samt udbetalingsposterne, der dækker løbende pensioner og summer, der ikke er nævnt under næste punkt
- minus $\min[post \times 0,05; Gebyr]$, hvor post er en af udbetalingsposterne udtrædelse, overførsel, joboverførsel og *Gebyr* følger af afsnit 5.
- minus *månedsbetøb*

Administrationsbeløbene er således alle negative (med mindre der fx. anvendes et negativt indskud eller en negativ regulering).

Risikopræmie død (medlem) regnes ved $\mu^{ad}(x)(Saldo-S^{ad})/12$ hvor μ^{ad} er dødsintensiteten på grundlaget, *Saldo* er specificeret under punktet "Grundlagsrente" og S^{ad} er bruttorisikosummen ved død. Alle størrelser er opgjort medio måneden ved lineær interpolation. Risikopræmien ved død bliver således negativ, når den forventede udgift ved død overstiger opsparingen og omvendt. For produkter med naturlig præmie udgør *Saldo* pr. definition 0.

Risikopassiverne opgøres eksakt i forhold til om der regnes fra højre eller venstre.

Risikopræmie invaliditet regnes analogt til risikopræmie død med overgangen *ad* erstattet af *ai*. Risikopræmien ved invaliditet er altid negativ.

Renten regnes pr måned efter satserne gengivet i afsnit 1 som

$$saldo \times ((1+sats)^{1/12} - 1)$$

hvor *saldo* er hensættelsen primo måneden incl. indbetalinger og udbetalinger samt reservespring.

Reservespringet ved død, invalid og alderspension regnes som V^+ minus V^- , dvs. som forskellen mellem hensættelsen umiddelbart efter skaden og hensættelsen umiddelbart inden.

Reservespringet ved negativ opfyldning er minus saldoen ved ophør af medlemskab p.g.a. bidragsfri dækning har opbrugt al opsparing.

Reservespring kan være såvel positive som negative.

Residualen beregnes som forskellen mellem 1. ordens reserven ultimo måneden beregnet prospektivt og 1. ordens reserven primo måneden incl. samtlige kontoposteringer på 1. orden. Såfremt medlemmet er bidragsfrit dækket sættes residualen til 0.

Rentebonus for klasse I beregnes som forskellen mellem renteelementet opgjort efter bonussatsen og opgjort efter grundlagsrenten. Rentebonus vil som hovedregel være positiv. For klasse III beregnes rentebonus som forskellen mellem aktivernes faktiske afkast og renteelementet. Rentebonus kan være positiv såvel som negativ.

Merrente friholdt beregnes som det friholdte beløb gange bonussats gange periodelængden.

Risikobonus ved død for klasse I beregnes som forskellen mellem risikopræmien ved død opgjort efter tegningsgrundlaget og opgjort efter bonussatsen. Risikobonus ved død kan være både positiv og negativ.

Risikobonus ved invaliditet for klasse I beregnes som forskellen mellem risikopræmien ved invaliditet opgjort efter tegningsgrundlaget og opgjort efter bonussatsen. Risikobonus invaliditet er som hovedregel positiv.

Administrationsbonus for klasse I beregnes som forskellen på administrationselementet opgjort efter tegningsgrundlaget og opgjort efter bonussatserne. Administrationsbonus vil som hovedregel være positiv.

Gruppelivspræmien er periodens præmie til gruppeliv. Denne fradrages i bonus for klasse I og i opsparingen for klasse III. Såfremt medlemmet ikke har bonus nok til at dække gruppelivspræmien, dækker pensionskassen resten for klasse I.

Fremregningen er delt i et tegningsgrundlag og bonus for både klasse I og III. For klasse III vil denne opdeling dog alene være en underliggende teknisk beregning, idet medlemmet alene vil se de samlede rente, risiko og administrationsbeløb.

Omregning til højt forrentet grundlag

Medlemmer med en opgørelsesrente på 1,5%, 3% eller 3,5% kunne indtil 31. december 2008 få omregnet pensionerne til et højtforrentet grundlag med en opgørelsesrente på 4,25%.

Ugiftesum og/eller dødsfaldssum regnes på baggrund af pensionerne på det ikke omregnede grundlag på 1,5%, 3% eller 3,5%, hvis et ikke-pensioneret medlem dør. Dør en invalidepensionist regnes ugiftesum og/eller dødsfaldssum ud fra afdødes udbetalte invalidepension.

Alle medlemmer, der valgte at få omregnet den aktuelle pension, fik oplyst følgende forbehold: "Du har valgt at få den omregnede pension udbetalt. Den omregnede pension er regnet ud fra en forudsætning om, at vi vil kunne forrente pengene med mindst 4,25 % efter skat, så længe du modtager pension fra os. Desuden indgår der forudsætninger om, hvor længe vi skal udbetale pension til dig og dine efterladte. Hvis ikke alle disse forudsætninger holder, vil den omregnede pension blive sat ned. Betaling for administration og evt. gruppeforsikringsordning vil også kunne trækkes i den omregnede pension. Den omregnede pension kan dog aldrig blive mindre end den del af din nuværende grundpension, der ikke er betinget."

Efter 31. december 2008 er det kun delpensionister, der har omregnet i forvejen, som vil blive omregnet ved yderligere pensionering.

Bilag 1: Bonusparametre gældende fra og med 1.01.2024:

	2024
Kontorente før skat	4,50 %
Risikoforrentning betinget -0,75%	0,09 %
Risikoforrentning ubetinget 1,50%	0,34 %
Risikoforrentning ubetinget 3,25%	0,59 %
Risikoforrentning ubetinget 4,25%	0,94 %
Invaliditet (pct. af grundlag)	54 % *)
Dødelighed (pct. af grundlag)	100 %
Administration pct. , løbende	1,00 %
Administration pct. , indskud/overf.	0,00 %
Administrationsgebyr pr. mdr.	33 kr.
Max. administration ift. depot	0,42 %
GruppEForsikringspræmie pr. mdr.	80 kr.
Genkøbsgebyr	0 kr.
Udjævningsrente (efter PALskat)	3,92 %
Lav risiko	3,36 %
Mellem risiko	3,70 %
Høj Risiko	4,05 %

*) Aldersgraderet (se bilag 2)

Omkostnings- og risikosatserne på 2. orden anvendes tillige for de medlemmer, som har opsparing under klasse III som rabatter ift. tegningsgrundlaget. Gruppetafiferede produkter:

Fyldt alder i år	Dødsfaldsydelse	Kritisk sygdom**)	Kritisk sygdom til børn
-39	12,13	468,00	93,60
40-44	29,91	468,00	93,60
45-49	49,43	468,00	93,60
50-54	82,44	468,00	93,60
55-59	138,68	468,00	93,60
60-64	234,76	600,00	93,60
65- ¹⁾	332,53	756,00	93,60

*) For overenskomster gælder prisen så længe den forsikrede er ansat. Øvrige gruppelivsordninger ophører i folkepensionsalder.

***) For Kritisk sygdom dækning over 350.000 kr. tillægges præmien 20 %.

Bilag 2: Parametre til markedsværdiopgørelse fra og med 31.12.2023:

- rentekurven fra EIOPA excl. VA reduceret med 15,3% PALskat
- kollektivt grundlag: tegningsgrundlag
- administration: 1,00 % af bidrag + 33 kr. pr. medlem måned (gebyr maks 5% p.a.) + 0,34 % af depotet
- Gennemsnitsvarighed af midlertidig invaliditet TT=1,84 år.

For dødelighed Pd, longeveity Pt, varig invaliditet Pi.v og midlertidig invaliditet er x alder, mens det for genkøb Pg og fripolice Pf er x policealder, dvs. tid siden tegning (for fripolicer er intensiteten stigende efter tidligste pensionsalder. Dette er lagt ind i tabellen ved policealder 60-):

X	Pd	Pt	Pi.v	Pi.t	Pg	Pf	IPpris
0	0.1463%	1.4752%	0.0000%	0.0000%	1.3967%	28.4611%	48%
1	0.0093%	7.7778%	0.0000%	0.0000%	2.3532%	20.5882%	48%
2	0.0064%	6.0417%	0.0000%	0.0000%	3.6454%	11.1260%	48%
3	0.0054%	6.2321%	0.0000%	0.0000%	4.2748%	10.6688%	48%
4	0.0048%	5.4181%	0.0000%	0.0000%	4.5458%	10.1180%	48%
5	0.0042%	5.0372%	0.0000%	0.0000%	4.2268%	7.5326%	48%
6	0.0036%	5.0791%	0.0000%	0.0000%	3.6903%	6.2114%	48%
7	0.0032%	5.8306%	0.0000%	0.0000%	3.2677%	5.5563%	48%
8	0.0029%	6.5993%	0.0000%	0.0000%	2.8922%	4.9133%	48%
9	0.0028%	6.9331%	0.0000%	0.0000%	2.5316%	4.2779%	48%
10	0.0029%	7.2601%	0.0000%	0.0000%	2.2321%	3.8576%	48%
11	0.0031%	6.9386%	0.0000%	0.0000%	1.9286%	3.5209%	48%
12	0.0034%	6.1974%	0.0000%	0.0000%	1.7053%	3.2519%	48%
13	0.0036%	5.8154%	0.0000%	0.0000%	1.5261%	3.0761%	48%
14	0.0039%	5.5001%	0.0000%	0.0000%	1.3366%	2.8316%	48%
15	0.0044%	5.2098%	0.0000%	0.0000%	1.2325%	2.5758%	48%
16	0.0052%	4.9946%	0.0000%	0.0000%	1.1439%	2.3286%	48%
17	0.0065%	4.6926%	0.0000%	0.0000%	0.9708%	2.2224%	48%
18	0.0082%	4.1078%	0.0242%	0.0195%	0.8667%	2.2538%	48%
19	0.0101%	3.6708%	0.0258%	0.0205%	0.8924%	2.1237%	53%
20	0.0119%	3.3064%	0.0275%	0.0215%	0.8542%	2.1884%	57%
21	0.0136%	2.9946%	0.0294%	0.0225%	0.7576%	2.0547%	61%
22	0.0147%	2.8486%	0.0313%	0.0237%	0.5930%	1.8859%	65%
23	0.0151%	2.7854%	0.0334%	0.0248%	0.4881%	1.8566%	68%
24	0.0150%	2.8325%	0.0357%	0.0261%	0.4399%	1.7469%	71%
25	0.0143%	2.7700%	0.0380%	0.0274%	0.3801%	1.6466%	74%
26	0.0132%	2.6960%	0.0406%	0.0287%	0.3800%	1.4175%	76%
27	0.0122%	2.6097%	0.0433%	0.0302%	0.3504%	1.2546%	78%
28	0.0115%	2.4929%	0.0461%	0.0317%	0.3081%	1.2358%	79%
29	0.0111%	2.5017%	0.0548%	0.0366%	0.2545%	1.1634%	81%
30	0.0113%	2.5579%	0.0404%	0.0274%	0.2023%	1.1486%	81%
31	0.0120%	2.6106%	0.0436%	0.0301%	0.2111%	1.0801%	82%
32	0.0129%	2.7502%	0.0539%	0.0358%	0.1791%	0.8893%	82%
33	0.0140%	2.8929%	0.0677%	0.0428%	0.1185%	1.1107%	82%
34	0.0155%	2.9675%	0.0722%	0.0444%	0.0840%	1.0291%	82%
35	0.0170%	3.0344%	0.0832%	0.0383%	0.0420%	1.2829%	81%
36	0.0186%	3.0724%	0.0988%	0.0362%	0.0546%	0.9281%	80%
37	0.0205%	3.0399%	0.1037%	0.0494%	0.0736%	0.0000%	79%
38	0.0226%	3.0349%	0.1011%	0.0647%	0.0284%	0.0000%	78%

39	0.0252%	3.0862%	0.0897%	0.0628%	0.0000%	0.0000%	76%
40	0.0285%	3.2049%	0.0880%	0.0564%	0.0000%	0.0000%	74%
41	0.0328%	3.3624%	0.1057%	0.0586%	0.0000%	0.0000%	72%
42	0.0375%	3.5450%	0.1246%	0.0687%	0.0000%	0.0000%	70%
43	0.0422%	3.7332%	0.1419%	0.0778%	0.0000%	0.0000%	68%
44	0.0462%	3.8647%	0.1543%	0.0797%	0.0000%	0.0000%	65%
45	0.0499%	3.9573%	0.1548%	0.0856%	0.0000%	0.0000%	62%
46	0.0542%	4.0247%	0.1408%	0.0923%	0.0000%	0.0000%	60%
47	0.0592%	4.0389%	0.1303%	0.0893%	0.0000%	0.0000%	57%
48	0.0662%	4.0117%	0.1343%	0.0758%	0.0000%	0.0000%	54%
49	0.0751%	3.9845%	0.1409%	0.0744%	0.0000%	0.0000%	51%
50	0.0850%	3.9334%	0.1400%	0.0990%	0.0000%	0.0000%	48%
51	0.0954%	3.8607%	0.1516%	0.1186%	0.0000%	0.0000%	45%
52	0.1061%	3.7899%	0.2049%	0.1013%	0.0000%	0.0000%	42%
53	0.1173%	3.6846%	0.2661%	0.0773%	0.0000%	0.0000%	39%
54	0.1306%	3.4899%	0.2658%	0.0881%	0.0000%	0.0000%	36%
55	0.1463%	3.2862%	0.2508%	0.1139%	0.0000%	0.0000%	33%
56	0.1655%	3.0467%	0.2691%	0.1203%	0.0000%	0.0000%	30%
57	0.1883%	2.7908%	0.2878%	0.1236%	0.0000%	0.0000%	28%
58	0.2141%	2.5776%	0.3393%	0.1347%	0.0000%	0.0000%	26%
59	0.2422%	2.4239%	0.4897%	0.1458%	0.0000%	0.0000%	24%
60	0.2732%	2.2957%	0.3278%	0.1569%	0.0000%	2.9753%	22%
61	0.3107%	2.1921%	0.5152%	0.1680%	0.0000%	2.8572%	20%
62	0.3527%	2.1177%	0.5358%	0.1791%	0.0000%	4.5644%	19%
63	0.4033%	2.0181%	0.3972%	0.1902%	0.0000%	5.6855%	18%
64	0.4614%	1.9317%	0.4509%	0.2013%	0.0000%	4.9867%	17%
65	0.5262%	1.8676%	0.5867%	0.2124%	0.0000%	4.7692%	17%
66	0.5960%	1.8518%	0.2430%	0.2236%	0.0000%	3.7115%	17%
67	0.6710%	1.8848%	0.0000%	0.2347%	0.0000%	3.1912%	17%
68	0.7488%	1.9857%	0.0000%	0.0000%	0.0000%	3.0879%	17%
69	0.8307%	2.1292%	0.0000%	0.0000%	0.0000%	3.7442%	17%
70	0.9226%	2.2898%	0.0000%	0.0000%	0.0000%	2.4091%	
71	1.0260%	2.4411%	0.0000%	0.0000%	0.0000%	0.0000%	
72	1.1421%	2.5539%	0.0000%	0.0000%	0.0000%	0.0000%	
73	1.2803%	2.6174%	0.0000%	0.0000%	0.0000%	0.0000%	
74	1.4413%	2.6289%	0.0000%	0.0000%	0.0000%	0.0000%	
75	1.6194%	2.6156%	0.0000%	0.0000%	0.0000%	0.0000%	
76	1.8250%	2.5817%	0.0000%	0.0000%	0.0000%	0.0000%	
77	2.0670%	2.5302%	0.0000%	0.0000%	0.0000%	0.0000%	
78	2.3438%	2.4711%	0.0000%	0.0000%	0.0000%	0.0000%	
79	2.6725%	2.3925%	0.0000%	0.0000%	0.0000%	0.0000%	
80	3.0691%	2.2872%	0.0000%	0.0000%	0.0000%	0.0000%	
81	3.5180%	2.1553%	0.0000%	0.0000%	0.0000%	0.0000%	
82	4.0456%	2.0101%	0.0000%	0.0000%	0.0000%	0.0000%	
83	4.6900%	1.8463%	0.0000%	0.0000%	0.0000%	0.0000%	
84	5.4536%	1.6748%	0.0000%	0.0000%	0.0000%	0.0000%	
85	6.3924%	1.4953%	0.0000%	0.0000%	0.0000%	0.0000%	
86	7.4974%	1.3207%	0.0000%	0.0000%	0.0000%	0.0000%	

87	8.7849%	1.1494%	0.0000%	0.0000%	0.0000%	0.0000%
88	10.2639%	1.0018%	0.0000%	0.0000%	0.0000%	0.0000%
89	11.9143%	0.8927%	0.0000%	0.0000%	0.0000%	0.0000%
90	13.7508%	0.7937%	0.0000%	0.0000%	0.0000%	0.0000%
91	15.8063%	0.7011%	0.0000%	0.0000%	0.0000%	0.0000%
92	18.1072%	0.6083%	0.0000%	0.0000%	0.0000%	0.0000%
93	20.6481%	0.5076%	0.0000%	0.0000%	0.0000%	0.0000%
94	23.4884%	0.3971%	0.0000%	0.0000%	0.0000%	0.0000%
95	26.5898%	0.3025%	0.0000%	0.0000%	0.0000%	0.0000%
96	29.9524%	0.2176%	0.0000%	0.0000%	0.0000%	0.0000%
97	33.5648%	0.1722%	0.0000%	0.0000%	0.0000%	0.0000%
98	37.4084%	0.1448%	0.0000%	0.0000%	0.0000%	0.0000%
99	41.4575%	0.1155%	0.0000%	0.0000%	0.0000%	0.0000%
100	45.6798%	0.0792%	0.0000%	0.0000%	0.0000%	0.0000%

Til brug for beregningen af IBNeR anvendes følgende afløbsdata:

Mdr	# tilbage	Gns.var	Rest.var	Andel
0	381	22.07	22.07	100%
1	381	22.07	21.07	100%
2	377	22.29	20.29	99%
3	374	22.46	19.46	98%
4	366	22.88	18.88	96%
5	362	23.09	18.09	95%
6	354	23.50	17.50	93%
7	344	24.01	17.01	90%
8	333	24.57	16.57	87%
9	325	24.98	15.98	85%
10	308	25.86	15.86	81%
11	299	26.34	15.34	78%
12	284	27.15	15.15	75%
13	250	29.21	16.21	66%
14	243	29.67	15.67	64%
15	228	30.71	15.71	60%
16	218	31.43	15.43	57%
17	207	32.25	15.25	54%
18	199	32.86	14.86	52%
19	191	33.48	14.48	50%
20	181	34.28	14.28	48%
21	177	34.60	13.60	46%
22	168	35.33	13.33	44%
23	158	36.18	13.18	41%
24	152	36.70	12.70	40%
25	137	38.09	13.09	36%
26	124	39.46	13.46	33%
27	120	39.91	12.91	31%
28	112	40.83	12.83	29%
29	105	41.69	12.69	28%

30	95	43.02	13.02	25%
31	93	43.30	12.30	24%
32	87	44.15	12.15	23%
33	83	44.73	11.73	22%
34	80	45.18	11.18	21%
35	76	45.76	10.76	20%
36	70	46.69	10.69	18%
37	68	47.00	10.00	18%
38	63	47.79	9.79	17%
39	59	48.46	9.46	15%
40	56	48.96	8.96	15%
41	53	49.47	8.47	14%
42	51	49.80	7.80	13%
43	49	50.12	7.12	13%
44	47	50.43	6.43	12%
45	43	51.02	6.02	11%
46	39	51.64	5.64	10%
47	37	51.95	4.95	10%
48	32	52.72	4.72	8%
49	28	53.39	4.39	7%
50	23	54.35	4.35	6%
51	20	55.00	4.00	5%
52	18	55.44	3.44	5%
53	13	56.77	3.77	3%
54	12	57.08	3.08	3%
55	10	57.70	2.70	3%
56	10	57.70	1.70	3%
57	8	58.13	1.13	2%
58	7	58.29	0.29	2%
59	2	59.00	0.00	1%

Gennemsnits- og restvarighed er målt i måneder, $TT = \text{rest.var}(0)/12$.